

BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI (BAKA)

AVRUPA BİRLİĞİ FONLARI

Sinan MESUTER

Şubat 2015

SUNUM PLANI

**I. KATILIM ÖNCESİ MALİ YARDIM ARACI
AR-GE HİBE DESTEKLERİ**

II. IPARD

**III. TURSEFF (TÜRKİYE SÜRDÜRÜLEBİLİR
ENERJİ) PROGRAMI**

IV. HORIZON 2020 PROGRAMI

KATILIM ÖNCESİ MALİ YARDIM ARACI (IPA)

Türkiye 2001 yılından beri Türk Mali Aracı kapsamında AB'den katılım öncesi destek almaktadır. Fonlar her yıl ulusal programlar kapsamında yıllık bazda programlanmaktadır.

2007 itibariyle Türkiye için bu katılım öncesi Mali Araç hem aday hem de potansiyel aday ülkeler için katılım öncesi destek sağlayan Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) ile değiştirildi.

IPA'NIN GETİRDİKLERİ

IPA 5 bölüm halinde yapılandırılmıştır ve Türkiye'ye Türk Mali Aracı kapsamında olduğu gibi **katılım öncesi destek** sağlamaya devam edecektir.

Yenilik ise yapısal fonlarla aynı prensiplerle yönetilen **çevre, ulaştırma, bölgesel rekabet, insan kaynakları kalkınması ve kırsal kalkınma** konularında katılım öncesi mali desteğin getirilmiş olmasıdır. IPA kapsamında Türkiye IPA tarafından kısmen finanse edilen Topluluk Programlarından faydalanmaya devam edecektir.

KİMLER AB FİNANSMANINDAN YARARLANABİLİR?

İnsan Kaynakları Geliştirme alanında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı veya Bölgesel Ajanslar'ın işsiz insanlar için eğitim talebine danışmanlık şirketleri ve insan kaynakları şirketleri eğitim sağlayıcılar olarak teklif vermeye uygun olurlar.

Ulaştırma projelerinde, Ulaştırma Bakanlığı, inşaat şirketlerinin ve danışmanlık gruplarının teklif verebileceği ihaleler düzenler.

AB MALİ DESTEĞİ/KİMLER BAŞVURABİLİR?

Devlet kurumların yanı sıra ayrıca üniversitelere, medya örgütlerine, sivil toplum ve **ticari çıkar gruplarına açık programlar** da bulunmaktadır. İlgili duyulan mali destek türü için geçerli olan uygunluk kriterini öğrenmek için proje bilgisine bakılması önerilmektedir.

Sadece yayınlanmış bir ihale/teklif çağrısına bağlı kalınarak yapılan AB mali desteği başvuruları değerlendirmeye alınır.

AB FONLARINDA BİLEŞENLER/AKTÖRLER

- **Kurumsal Kapasitenin Gelişimi**
CFCU (Merkezi Finans ve İhale Birimi)
- **Bölgesel ve Sınır Ötesi İşbirliği**
CFCU (Merkezi Finans ve İhale Birimi)
- **Bölgesel Kalkınma**
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- **İnsan Kaynaklarının Gelişimi**
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- **Kırsal Kalkınma**
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

IPARD

- Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracının **(IPA) beş bileşeninden biri olan kırsal kalkınma bileşeni (IPARD)** kapsamında, aday ülkelerde Ortak Tarım Politikasının uygulanması ve yönetimi için yapılan uyum hazırlıkları çerçevesinde, tarım sektörünün ve kırsal alanların sürdürülebilir kalkınması desteklenmektedir. IPARD Programı uygulama mekanizması, gerek program tasarımı gerekse program yönetimi bakımından diğer ulusal ve uluslararası kaynaklarla yürütülen tarım ve kırsal kalkınma mali destek programları bakımından referans özellik taşımaktadır.

IPARD

- **2007-2013 dönemi için** ülkemize tahsis edilen IPARD fonlarının kullanımını düzenleyen IPARD Programı, yönetim otoritesi olarak belirlenen GTHB ve ödeme ajansı olarak akredite edilen Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) uhdesinde uygulanmaktadır. Program kapsamında desteklenen tedbirler ve programın uygulandığı 42 il Ek-3'te belirtilmektedir.
- Programın yararlanıcıları; tarım ve gıda işletmeleri, üretici organizasyonları ve diğer yerel kalkınma aktörleridir. Program kapsamında uygun bulunan projelere yüzde 50 ile yüzde 65 arasında değişen oranlarda hibe desteği sağlanmaktadır. Proje uygulaması yerel düzeyde **TKDK il koordinatörlüklerince** yürütülmektedir.

IPARD ÖNCELİK EKSENLERİ

- Pazar etkinliğinin iyileştirilmesi ve **Topluluk (AB) standartlarının uygulanması**
- Tarım-çevre tedbirleri ve **yerel kırsal kalkınma stratejilerinin** uygulanması için hazırlık faaliyetleri
- Kırsal ekonominin geliştirilmesi

IPARD TEDBİRLER

Birinci uygulama aşaması (2007-2009) tedbirleri;

- Tarımsal işletmelerin yeniden yapılandırılması ve Topluluk standartlarına ulaştırılmasına yönelik yatırımlar
- Tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasının yeniden yapılandırılması ve Topluluk standartlarına ulaştırılmasına yönelik yatırımlar
- Üretici gruplarının kurulmasına destek
- Kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi
- Teknik destek

İkinci uygulama aşaması (2010-2013) tedbirleri;

- Çevre ve kırsal peyzaja yönelik faaliyetlerin uygulanmasına hazırlık
- Yerel kırsal kalkınma stratejilerinin hazırlanması ve uygulanması

IPARD ÖNCELİK EKSENLERİ

Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanmasının Yeniden Yapılandırılması ve Topluluk Standartlarına Ulaştırılmasına Yönelik Yatırımlar

- 1) Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ve Süt toplayan üretici örgütleri : € 12.741.650,66
- 2) Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması
  - 2.a) Kırmızı et kesimhaneleri: € 8.665.659,58
  - 2.b) Kırmızı et işleme tesisleri: € 345.598,07
  - 2.c) Kanatlı eti kesimhaneleri: € 1.172.509,00
  - 2.d) Kanatlı eti işleme tesisleri: € 61.711,00
- 3) Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması: € 4.525.473,33
- 4) Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması: € 4.803.203,67

* İlgili destek başlıklarında destek oranı % 50-65 aralığındadır.

KİMLER BAŞVURABİLİR?

- IPARD öncelikli ilde faaliyette bulunan tarımsal işletme (**Özel ve tüzel kişi**)
- 250'den az çalışanı ve yıllık cirosu 25 milyon TL'nin altında olması,
- Ulusal Çiftçi Kayıt Sistemine (**ÇKS**) **Kayıtlı**,
- Hayvan Kayıt Sistemine Kayıtlı,

KİMLER BAŞVURABİLİR?

- Ulusal Vergi Sistemi'ne Kayıtlı (Vergi Levhası),
- 65 yaşından küçük** olması,
- Mesleki yeterlilik: Üniversite diploması veya 3 yıl mesleki hizmet kaydı olması ve
- Vergi ve SGK borcu bulunmaması** gerekmektedir.

IPARD HANGİ İLLERDE GEÇERLİDİR?

TEDBİR KODU-ADI	ALT TEDBİR KODU-ADI		UYGUN HARCAMA TUTARLARI	TEDBİRLERİN UYGULANACAĞI İLLER*	
101-TARIMSAL İŞLETMELERİN YENİDEN YAPILANDIRILMASI VE TOPLULUK STANDARTLARINA ULAŞTIRILMASINA YÖNELİK YATIRIMLAR	101-1	Süt Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım	En az 15.000 € En Fazla 1.000.000 €	1. Afyonkarahisar 2. Ağrı 3. Aksaray 4. Amasya 5. Ankara 6. Ardahan 7. Aydın 8. Balıkesir 9. Burdur 10. Bursa 11. Çanakkale 12. Çankırı 13. Çorum 14. Denizli 15. Diyarbakır 16. Elazığ 17. Erzincan 18. Erzurum 19. Giresun 20. Hatay 21. Isparta 22. Kahramanmaraş 23. Karaman 24. Kars 25. Kastamonu 26. Konya 27. Kütahya 28. Malatya 29. Manisa 30. Mardin 31. Mersin 32. Muş 33. Nevşehir 34. Ordu 35. Samsun 36. Sivas 37. Şanlıurfa 38. Tokat 39. Trabzon 40. Uşak 41. Van 42. Yozgat	
	101-2	Et Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım	Kırmızı Et		En Az 20.000 € En Fazla 1.000.000€
			Beyaz Et		En Az 15.000 € En Fazla 500.000 €
	103-TARIM VE BALIKÇILIK ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASININ YENİDEN YAPILANDIRILMASI VE TOPLULUK STANDARTLARINA ULAŞTIRILMASINA YÖNELİK YATIRIMLAR	103-1	Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması		Süt İşleme Tesisleri
Süt Toplayan Üretici Örgütleri				En Az 25.000 € En Fazla 1.000.000€	
103-2		Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	Kırmızı Et	En Az 30.000 € En Fazla 3.000.000€	
			Beyaz Et	En Az 30.000 € En Fazla 3.000.000€	
103-3		Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması	En Az 50.000 € En Fazla 1.250.000€		
103-4		Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	En Az 50.000 € En Fazla 1.500.000€		
302- KIRSAL EKONOMİK FAALİYETLERİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK YATIRIMLAR	302-1	Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesi	En Az 5.000 € En Fazla 250.000 €		
	302-2	Yerel Ürünler ve Mikro İşletmelerin Geliştirilmesi	En Az 10.000 € En Fazla 250.000 €		
	302-3	Kırsal Turizm	En Az 15.000 € En Fazla 400.000 €		
	302-4	Kültür Balıkçılığının Geliştirilmesi	En Az 15.000 € En Fazla 200.000 €		

IPARD HANGİ İLLERDE GEÇERLİDİR?

- 1) Süt Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım:** Afyonkarahisar, Amasya, Balıkesir, Çorum, Erzurum, Isparta, Kahramanmaraş, Kars, Konya, Malatya, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Yozgat
- 2) Et Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım (Süt işleme tesisleri/Süt toplayan üretici örgütleri):** Afyonkarahisar, Amasya, Balıkesir, Çorum, Erzurum, Isparta, Kahramanmaraş, Kars, Konya, Malatya, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Yozgat

IPARD HANGİ İLLERDE GEÇERLİDİR?

3) Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması:

3.a) Kırmızı et kesimhaneleri/Kırmızı et işleme tesisleri: Afyonkarahisar, Amasya, Çorum, Diyarbakır, Erzurum, Kahramanmaraş, Kars, Konya, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Van, Yozgat

3.b) Kanatlı eti kesimhaneleri/Kanatlı eti işleme tesisleri: Afyonkarahisar, Çorum, Erzurum, Konya, Malatya

4) Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması: Amasya, Balıkesir, Çorum, Diyarbakır, Hatay, Isparta, Konya, Malatya, Samsun, Tokat, Kahramanmaraş, Şanlıurfa

5) Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması: Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Konya, Malatya, Ordu, Samsun, Sivas, Trabzon, Van, Erzurum

IPARD HANGİ İLLERDE GEÇERLİDİR?

6) Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesi: Amasya, Çorum, Diyarbakır, Erzurum, Hatay, Kahramanmaraş,

Kars, Konya, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Afyonkarahisar, Isparta, Malatya, Ordu, Yozgat

7) Yerel Ürünlerin ve Mikro İşletmelerin Geliştirilmesi: Amasya, Çorum, Diyarbakır, Erzurum, Hatay, Kahramanmaraş, Kars, Konya, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Afyonkarahisar, Isparta, Van, Ordu, Yozgat

IPARD HANGİ İLLERDE GEÇERLİDİR?

8) Kırsal Turizm: Amasya, Çorum, Diyarbakır, Erzurum, Hatay, Kahramanmaraş, Kars, Konya, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Afyonkarahisar, Isparta, Van, Ordu, Yozgat

9) Kültür Balıkçılığının Geliştirilmesi: Afyonkarahisar, Amasya, Erzurum, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Konya, Malatya, Ordu, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Van

HANGİ GİDERLER DESTEKLENMEKTEDİR?

- Hibe konusuyla ilgili her türlü **makine ekipman ve alt yapı yatırımları**
- Yapı iyileştirme, geliştirme ve modernizasyon / Taşınmaz malların yapımı ve iyileştirilmesi (devralma hariç) ,
- Bilgisayar yazılımı da dahil olmak üzere **yeni makinelerin alımı** ya da leasing yolu ile alınması
- Mimarlık, mühendislik ve diğer danışmanlık bütçeleri ile fizibilite çalışmaları
- İş planı hazırlığı / Lisans ve patent haklarının devralınmasına yönelik masraflar

TURSEFF KREDİSİ (TÜRKİYE SÜRDÜRÜLEBİLİR ENERJİ FİNANSMAN PROGRAMI)

- TURSEFF, enerji verimlilik ya da yenilenebilir enerji projelerine** yatırım yapmak isteyen endüstriyel firmalar, ticari girişimciler ve özel konut sahiplerine yönelik kredi fırsatıdır.
- Kredi ,EBRD tarafından geliştirilmiş olup krediler ortak bankalar yoluyla dağıtılır.(AB Komisyonu yetkili organı)
- Başvuru sahibinin özelliğine göre, kredi alan taraflar TURSEFF altında kapsamlı enerji verimlilik özelliklerini içeren projelerin uygulanmasında 5 milyon dolara kadar finansman için uygun görülebilirler.

TURSEFF KREDİSİ (TÜRKİYE SÜRDÜRÜLEBİLİR ENERJİ FİNANSMAN PROGRAMI)

- Diğer proje parçaları müşterinin kendisi tarafından ya da **TURSEFF ortak bankalarından biri tarafından** finanse edilebilir. Borç alan tarafların, mali olarak uygun olması, ortak bankanın kredi kriterlerine uyması ve ortak bankanın kredi değerlendirme usullerine uygun olarak onay alması gerekir.
- TURSEFF altında finanse edilen projeler belirli performans kriterlerini karşılamalıdır. Endüstriyel ve ticari işlemlerde enerji verimliliği özelliklerine ilişkin projeler, **%20'den fazla enerji tasarrufu** sağlamalıdır. İnşaat sektöründe enerji verimliliğine ilişkin projeler **%30'dan fazla tasarruf** sağlamalıdır.

TURSEFF YATIRIM KATEGORİLERİ

- Konut Sektöründe Enerji Verimliliği Yatırımları
- Küçük Ölçekli Ticari Enerji Verimliliği Yatırımları
- Küçük Ölçekli Yenilenebilir Enerji Yatırımları
- Ticari ve Endüstriyel Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Yatırımları
- İnşaat Sektöründe Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Yatırımları
- Uygun Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Teknoloji, Ekipman ve Materyal Üretici, Tedarikçi ve Tesisatçılar için Yatırım Kredileri

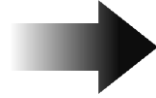

TURSEFF PROGRAMINDA MAKSİMUM KREDİ MİKTARI

- I. **5 milyon dolar**-Ticari enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji projeleri için
  - II. **300 bin dolar**-Küçük ölçekli projeler için
  - III. **75 bin dolar**-Konut sektöründeki projeler için
  - IV. **1 milyon dolar**-Enerji verimliliği tedarikçileri için
- Bu miktarların üstündeki projeler için EBRD'nin onayı gerekmektedir.
  - Krediler bir projenin %100 yatırım maliyetinin finansmanı için kullanılabilir.

HORIZON 2020 PROGRAMI

H2020 Programı AB'nin yeni Araştırma ve Yenilik Çerçeve Programıdır.

6. ÇP

2002-2006
(5 yıl)
17,5 milyar
avro

7. ÇP

2007-2013
(7 yıl)
53,2 milyar avro

H2020

2014-2020
(7 yıl)
71 milyar avro

HORIZON 2020

PROGRAM BİLEŞENLERİ

HORİZON 2020:
2014-2020

TOPLAM BÜTÇE:
71 MİLYAR AVRO

BİLİMSEL MÜKEMMELİYET

- Dünya standartlarında bilim
- İleri düzey araştırma yeteneği geliştirmesi
- Araştırmacıların en iyi altyapılara erişimi.

ENDÜSTRİYEL LİDERLİK

- Yeni iş sahaları yaratarak istihdamı artırmak
- Yenilikçi KOBİ'ler
- Anahtar teknolojilere stratejik yatırımlar
- Ar-Ge için daha fazla özel sektör yatırımı

TOPLUMSAL SORUNLARA ÇÖZÜMLER

- Toplumsal sorunlara çok disiplinli ve çok ortaklı araştırmalar yolu ile etkili çözüm önerileri

KİMLER BAŞVURABİLİR?

Bilimsel Mükemmeliyet

Bireysel Araştırmacılar
Üniversiteler
Araştırma Merkezleri
Sanayi -KOBİ

Endüstriyel Liderlik

Sanayi-KOBİ
Üniversiteler
Araştırma Merkezleri
Kamu Kurumları

Toplumsal Sorunlara Çözümler

Üniversiteler
Sanayi-KOBİ
Araştırma Merkezleri
Kamu Kurumları
STK'lar

HORIZON 2020 PROGRAM YENİLİKLERİ

Üç farklı program/girişimin tek programda birleştirilmesi

- Çerçeve Program (**ÇP**)
- Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Programı (Competitiveness and Innovation Programme (**CIP**))
- Avrupa Yenilik ve Teknoloji Enstitüsü (European Institute of Innovation and Technology (**EIT**))

Araştırmanın yenilik ile eşleştirilmesi– **araştırmadan ticarileştirmeye geçiş** süreci önem kazanmıştır.

Sağlık, temiz enerji ve ulaştırma gibi toplumsal sorunlar üzerinde yoğunlaşmıştır.

Basitleştirilmiş katılım kuralları söz konusudur.

1. BİLEŞEN: BİLİMSEL MÜKEMMELİYET

Programın Toplam Bütçesi (milyar avro)	22,53
Avrupa Araştırma Konseyi (ERC): 'En iyi Bireysel takımlar tarafından yürütülen öncül araştırma'	12,07
Yeni ve Gelişen Teknolojiler: 'Farklı yenilik alanları oluşturmak için araştırmada işbirliği'	2,49
Marie Curie Faaliyetleri: 'Eğitim ve kariyer geliştirme fırsatları'	5,68
Araştırma Altyapıları (e-altyapılar dahil): 'Birinci kalite imkanlara erişim'	2,29

2. BİLEŞEN: ENDÜSTRİYEL LİDERLİK VE REKABETÇİLİK

Programın Toplam Bütçesi (milyar avro)	15,68
Kolaylaştırıcı ve Endüstriyel Teknolojiler (Bilgi ve iletişim teknolojileri, nanoteknoloji, biyoteknoloji, malzeme, imalat teknolojileri, uzay)	12,49
Risk Sermayesine Erişim (Araştırma ve yenilik için risk sermayesi ve özel finans desteği)	2,62
Yeni KOBİ Programı (Her tip KOBİ için her türlü yenilik formunun teşvik edilmesi)	0,57

3. BİLEŞEN: TOPLUMSAL SORUNLARA ÇÖZÜMLER

Programın Toplam Bütçesi (milyar avro)	27,36
Sağlık, demografik değişim ve refah	6,89
Gıda Güvenliği, sürdürülebilir tarım, deniz ve denizcilik araştırmaları ve biyo-ekonomi	3,55
Güvenli, temiz ve verimli enerji	5,47
Akıllı, yeşil ve entegre ulaştırma	5,84
İklim değişikliği, çevre, kaynak verimliliği ve ham maddeler	2,84
Değişen Dünya'da Avrupa - Kapsayıcı, yenilikçi ve yansıtıcı toplumlar	1,21
Güvenli Toplumlar - Avrupa ve Vatandaşlarının Güvenliğinin ve Bağımsızlığının Korunması	1,56